

เรื่อง ศาลแพ่งสงคำโต้แย้งของจำเลย (นายสุริยะ อุบัติศฤงศ์ กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลแพ่งสงคำโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ อ. ๑๙๗๖๗/๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท มิวเร็กซ์ จำกัด จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น และจำเลยที่ ๒ ถึงจำเลยที่ ๖ ในฐานะผู้ค้ำประกันต่อศาลแพ่ง เพื่อให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชี ขยายลดตัวสัญญาใช้เงิน บังคับจำนอง ค้ำประกัน ฯ ต่อมาศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของจำเลยที่ ๑ ศาลแพ่งจึงงดการพิจารณาในส่วนของจำเลยที่ ๑ ไว้ก่อน ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) และจำหน่ายคดีชั่วคราว เฉพาะจำเลยที่ ๑ ส่วนจำเลยอื่นเนื่องจากโจทก์ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป จึงอนุญาตให้เลื่อนเพื่อนัดสืบพยานโจทก์ต่อไป จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งโต้แย้งว่า การที่ศาลแพ่งงดการพิจารณาคดีในส่วนของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ แต่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้ำประกันโดยอาศัยพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) เป็นกรณีกฎหมายมิได้ใช้บังคับโดยเสมอภาคและเป็นการเลือกปฏิบัติ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม และขอให้ศาลแพ่งสงคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการและรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสามหรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้บุคคลมีความเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ระหว่างเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ค้ำประกันแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ เป็นบทบัญญัติที่มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพราะหากไม่มีบทบัญญัติดังกล่าว ลูกหนี้ซึ่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว ย่อมไม่มีโอกาสที่จะได้รับการฟื้นฟูกิจการ เพราะบรรดาเจ้าหนี้ต่างก็จะใช้สิทธิของตนจนอาจเป็นผลให้ไม่มีทรัพย์สิน

เหลือพอที่จะดำเนินการฟื้นฟูกิจการ จึงจำเป็นต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ และห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลาย ในส่วนของนิติสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหนี้ และผู้ค้ำประกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เจ้าหนี้อย่อมมีสิทธิฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามสัญญา ค้ำประกัน เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ และของตนเองขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ซึ่งหากผู้ค้ำประกันต้องชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แทนลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันย่อมมีสิทธิที่จะไล่เบี้ยเอาจากลูกหนี้ เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ย และเพื่อการที่ต้องสูญหายและเสียหายไปอย่างใด ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น ซึ่งสิทธิไล่เบี้ยดังกล่าวก็ได้รับความคุ้มครองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๙๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๑ และการให้ความคุ้มครองสิทธิไล่เบี้ยซึ่งได้รับอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ ในการฟื้นฟูกิจการก็ยังคงมีอยู่ต่อไป แม้ภายหลังศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือแม้ศาลจะมีคำสั่ง พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ผู้ค้ำประกันก็ยังมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย

ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) จึงไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติ เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ การกระทำที่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัตินั้น ได้แก่ การปฏิบัติที่แตกต่างต่อบุคคลที่มีฐานะหรือข้อเท็จจริง ที่เหมือนกัน และตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ การที่จะร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๐/๓ เพราะหากไม่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว แม้เพียงข้อใดข้อหนึ่ง ศาลก็จะมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอตามมาตรา ๙๐/๑๐ ดังนั้น การที่ศาลจะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของนิติบุคคลใด และงดการพิจารณาคดีโดยอาศัยบทบัญญัติ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) ต้องขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของมาตรา ๙๐/๓ จึงมิใช่กรณี ที่จะเลือกปฏิบัติได้ ดังนี้ การที่ศาลงดการพิจารณาคดีของลูกหนี้ โดยมีได้งดการพิจารณาคดีของผู้ค้ำประกัน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) จึงไม่เป็นการเลือกปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม

ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) จึงไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๙๐/๑๒ (๔) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวาณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชาชาญ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัครโรจน์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๓๖ ก วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗

ย่อโดย นายกมล โสทธิโกคา
กลุ่มงานคดี ๕